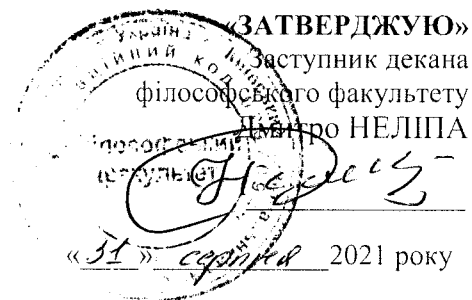

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет
Кафедра логіки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНИХ ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКИХ
ТА ЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
для студентів

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	033 Філософія
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Філософія
спеціалізація	-
вид дисципліни	вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання, навчання	українська
Форма заключного контролю	залік

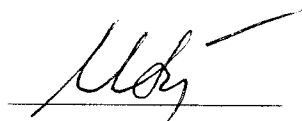
Викладачі: Алексюк Ігор Анатолійович, к.ф.н., доцент, доцент кафедри логіки; Кононенко Тарас Петрович, д.ф.н., доцент, завідував кафедрою історії філософії.

Пролонговано: на 2022/2023 н.р. М. Маслюк «31» 08 2022р.

Пролонговано: на 20___/20___ н.р. «___» ___ 20___р.

Розробники: Алексюк Ігор Анатолійович, кандидат філософських наук, доцент кафедри логіки; Кононенко Тарас Петрович, доктор філософських наук, завідувач кафедри історії філософії

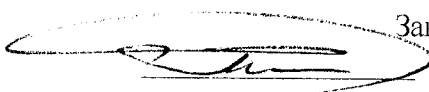
Затверджено
« 27 » 08 2021 р.

Завідувач кафедри логіки
(Ірина ХОМЕНКО)

Протокол № 1 від «27» 08 2021 р.

Затверджено
« 30 » 08 2021 р.

Завідувач кафедри історії філософії
(Тарас КОНОНЕНКО)

Протокол № 1 від «30» 08 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «31» серпня 2021 року № 2

Голова науково-методичної комісії (Ірина МАСЛІКОВА)

«31» серпня 2021 року

Пролонговано на 2022-2023 н.р. Протокол № 2 від 31.08.2022 р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни. Метою першої частини курсу *«Методологія сучасних історико-філософських та логічних досліджень»* є забезпечення стійкої системи знань про напрямки і проблеми сучасного логічного аналізу природної мови. Метою другої частини курсу *«Методологія сучасних історико-філософських та логічних досліджень»* є систематичне представлення сучасних підходів до провадження історико-філософських досліджень, з'ясування теоретичних підстав існування різноманітних концепцій узагальнення філософської спадщини, їх спроможностей і засобів.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** основні положення трьох історичних етапів розвитку логіки: традиційного, сучасного класичного і сучасного неklasичного. Друга частина курсу передбачає кваліфіковану і попередньо атестовану обізнаність щодо основних періодів розвитку філософських пізнань, іменного покажчика їх представників, напрямків та шкіл в історії філософії, провідної концепції історико-філософського укладання тяглості філософського процесу.

2. **Вміти** застосовувати основні техніки логічного аналізу до конкретних фрагментів природної мови; пояснювати важливість і складнощі логічного аналізу певних явищ. Друга частина курсу спирається на попередньо засвоєні навички роботи з історико-філософськими джерелами, початковими знаннями про історіографію історії філософії.

3. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження та управління інформацією; використання методів логічного аналізу; використання іншомовних фахових логіко-філософських наукових інформаційних джерел. У другій частині передбачена стійка спроможність до застосування спеціальних прийомів аналізу об'єктів історико-філософського дослідження – ці прийоми напрацьовані на прикладах кращих сучасних зразків дослідників у галузі історії філософії.

3. Анотація навчальної дисципліни: спецкурс *«Методологія сучасних історико-філософських та логічних досліджень»* належить до переліку дисциплін вільного вибору студента та викладається у I семестрі III курсу бакалавріату. Перша частина курсу *«Методологія сучасних історико-філософських та логічних досліджень»* знайомить студентів зі зразками сучасного логічного аналізу природної мови. Розглядається специфіка такого аналізу як спільного підприємства логіків, лінгвістів та філософів. Визначається мета, завдання, основні стратегічні напрями логічного аналізу природної мови (Бертран Рассел, Річард Монтегю, Доналд Девідсон, Пітер Стросон). Головна увага зосереджується на порівняльному аналізі логічних і граматичних сполучників, що супроводжує розгляд низки логічних процедур розв'язуваності. Друга частина курсу *«Методологія сучасних історико-філософських та логічних досліджень»* присвячена встановленню логіки еволюції історико-філософських підходів у систематизації філософської спадщини у XIX-XXI століттях. Провідна увага зосереджена на процесах переосмислення пануючої історико-філософської парадигми XIX століття – історії філософії Г.В.Ф. Гегеля. До предметного аналізу залучені праці Д. Г'юма, А.С. Данто, К.Поппера, Ж.-Л. Марйона.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам поглиблену систему знань щодо проблем, напрямків і специфіки досліджень у царині сучасного логіко-лінгво-філософського аналізу природної мови. З'ясування призначення, сутності, важливості і складнощів такого аналізу, зокрема, на прикладі порівняльної характеристики логічних і граматичних сполучників. Здійснення логічного аналізу конкретних фрагментів природної мови. Використання результатів такого аналізу для подальшого обговорення важливих загальних логіко-філософських питань, зокрема: сутність поняття логічної форми висловлювань і міркувань природної мови, складнощі тлумачення її адекватності. У другій частині курсу студенти опановують засоби аналізу підстав зміни парадигм історико-філософського узагальнення у встановленні філософської вагомості певної сукупності творчого доробку у царині філософії.

З'ясовують умови подолання недоліків історизму та переходу до засобів і спроможностей аналітичної філософії і логіки у здійсненні історико-філософських досліджень. Набувають початкових навичок застосування аналітичних методів в історії філософії як щодо певних об'єктів сучасного філософського доробку, так і щодо провадження власного історико-філософського розкриття теми у кваліфікаційних роботах. У практичній частині курсу студенти використовують знання сучасного логіко-лінгво-філософського аналізу, який детально розкривається у першій частині курсу. Отже, обидві частини курсу виявляють обґрунтовану інтегративну предметну єдність.

Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК 4. Усвідомлення особливостей і місця вітчизняної інтелектуально-філософської традиції у світовій;

ФК 6. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

ФК 7. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

ФК 9. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи.

ФК 13. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Загальні напрями, проблеми, особливості логічного аналізу природної мови. Парадигму історіографії історії філософії XIX ст..	Лекції, семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, письмова контрольна робота, залік	10
1.2	Специфіку і результати порівняльного аналізу логічних і граматичних сполучників. Основні складові історико-філософських концепцій та їх внутрішній лексикон.	Лекції, семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження, залік	15
1.3	Сутність і особливості застосування певних методів логічного аналізу (методу контрприкладу, дерев істинності, методу Квайна). Межі застосування принципу історизму в історичних та історико-філософських концепціях.	Лекції, семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, письмова контрольна робота, залік	15
	Вміти:			
2.1	Аналізувати та коментувати спеціалізовану літературу із методології	Семінари, самостійна	Усні доповіді, презентація	10

	сучасних логіко-філософських досліджень та царини історії філософії і історико-філософської науки.	робота	самостійного дослідження, письмова контрольна робота, залік	
2.2	Виявляти основні проблеми, специфіку, складності і перспективи відповідних розвідок у царині логічного аналізу природної мови. Здійснювати порівняльний лексикографічний аналіз термінів історико-філософських концепцій.	Лекції, семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження, залік	15
2.3	Збирати, систематизувати та презентувати інформацію про оригінальні розвідки у царині логіко-лінгво-філософського аналізу природної мови. Встановлювати логічні ланки взаємозв'язку між історико-філософськими концепціями різнорідних філософських парадигм.	Лекції, семінари, самостійна робота	Презентація самостійного дослідження, залік	10
2.4	Здійснювати розв'язок завдань певного типу, використовуючи методи скорочених таблиць істинності, дерев істинності, методу Квайна, методу зведення до нормальних форм. Визначати відмінність аналітичних історико-філософських концепцій та концепцій з провідним принципом історизму.	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження	10
	комунікація:			
3.1	Презентувати результати проведених досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, презентацій.	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження	5
3.2	Вести полеміку стосовно питань логіко-філософського аналізу природної мови на основі володіння категоріально-поняттєвим апаратом сучасної логіки і філософії мови. За визначеним алгоритмом вести діалогічне дослідження проблемної ситуації у межах академічної групи.	Семінари	Дискусії	5
	автономність та відповідальність:			
4.1	Нести відповідальність за достовірність проведених історико-філософських і логіко-філософських досліджень. Відповідально і сумлінно ставитись до дотримання принципів академічної доброчесності.	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1
Програмні результати навчання										
ПРН 3. Знати основні етапи, напрямки в історії світової та вітчизняної філософії.	+	+	+	+	+			+	+	+
ПРН 5. Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	+		+	+		+	+			
ПРН 9. Мати навички написання філософських текстів.		+			+	+	+			
ПРН 12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано				+	+					+
ПРН 14. Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання.						+		+	+	
ПРН 18. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.							+		+	+

7. Схема формування оцінки (частини спецкурсу, що забезпечує кафедра логіки):

7.1. Форми оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.3), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.4); (комунікація 3.1-3.2); (автономність та відповідальність 4.1), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

1. Усна відповідь чи виконання практичного завдання (виконання тестів, коротких письмових робіт: РН 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1 (максимальна кількість балів за одну відповідь/один тест чи роботу – 10 балів; враховуються 4 кращі результати відповідей чи виконання різних практичних завдань, що виконуються під час семінарів або лекцій; максимальна сумарна кількість балів за цей вид роботи - 40)

2. Самостійна робота: усна доповідь-презентація за результатами виконання індивідуального завдання: РН 1.2-1.3., 2.1, 3.1, 4.1 (максимальна кількість балів – 20).

3. Проміжна контрольна робота: РН 1.2, 1.4, 2.3, 2.4 (максимальна кількість балів – 20).

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом за: а) усні відповіді і виконання письмових робіт під час засвоєння матеріалу курсу; б) самостійну роботу: презентацію індивідуальної доповіді за результатами самостійного опрацювання наукового джерела; в) виконання проміжної контрольної роботи.

Всі види робіт в семестрі мають в підсумку:

- в максимальному вимірі 80 балів
- в мінімальному вимірі 48 балів

Підсумкове оцінювання у формі заліку:

Залік у письмовій формі - РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3 (максимальна кількість балів – 20; мінімальна кількість - 12). Підсумкова залікова контрольна робота виконується у

письмовій формі (вирішення практичного завдання чи виконання тесту) під час останньої/передостанньої лекції чи семінару.

Студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав менше, ніж 40 балів.

Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за залік не може бути меншою 12 балів. У випадку, коли студент на заліку набрав менше 12 балів, вони не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час навчального періоду). У заліковій відомості у колонці «бали за залік» ставиться «0», а в колонку «підсумкова оцінка з дисципліни» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру. Рекомендований мінімум допуску до заліку – 48 балів

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестр (мінімум 48, максимум 80 балів) та залікової роботи (мінімум 12, максимум 20 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка з дисципліни
Мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

7.2 Організація оцінювання:

Види робіт		Семестрова кількість балів	
		Мін – 48 балів	Мах – 80 балів
Усна відповідь*	До 1-10 тем	«2» x 10 = 20	«3» x 10 = 30
Доповнення / дискусія-обговорення:	До 1-10 тем	«0.5» x 10 = 5	«1» x 10 = 10
Конспекти першоджерел	До 2-10 тем	«3» x 1 = 3	«5» x 1 = 5
Самостійна індивідуальна робота	Підготовка реферативних виступів (Додаток самостійної роботи студентів)	«8» x 1 = 8	«15» x 1 = 15
Підсумкова контрольна робота	До 1-10 тем	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Підсумкова оцінка з дисципліни		60	100

Критерії оцінювання:

1. Аудиторна робота.

Усна відповідь чи виконання практичного завдання (виконання тестів, коротких письмових робіт; максимальна кількість балів за один тест/роботу - 10):

10-9 балів – студент вірно вирішує 90-100 % завдань;

- 8-7 балів - студент вірно вирішує 75-89 % завдань;
- 6-5 балів – студент вірно вирішує 60-74 % завдань;
- 4-1 бали – студент вірно вирішує менше 60 % завдань.

2. Самостійна робота: усна доповідь-презентація за результатами виконання індивідуального завдання (максимальна кількість балів – 20):

20-18 балів - студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість у викладі письмової роботи;

17-14 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може бракувати аргументації в поясненнях; в основному розкриває зміст поставленого завдання; використовує обов'язкову літературу; демонструє самостійність та достовірність викладу письмової роботи; робота містить несуттєві неточності;

13-10 балів – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу; робота містить суттєві неточності;

9-0 балів – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань; робота містить суттєві помилки; студент демонструє несамостійність у виконанні завдань.

3. Проміжна контрольна робота (максимальна кількість балів – 20):

20-18 балів - студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість у викладі письмової роботи;

17-14 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може бракувати аргументації в поясненнях; в основному розкриває зміст поставленого завдання; використовує обов'язкову літературу; демонструє самостійність та достовірність викладу письмової роботи; робота містить несуттєві неточності;

13-10 балів – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу; робота містить суттєві неточності;

9-0 балів – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань; робота містить суттєві помилки; студент демонструє несамостійність у виконанні завдань.

4. Залікова письмова контрольна робота (максимальна кількість балів – 20):

20-18 балів - студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та

аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість у викладі письмової роботи;

17-14 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може бракувати аргументації в поясненнях; в основному розкриває зміст поставленого завдання; використовує обов'язкову літературу; демонструє самостійність та достовірність викладу письмової роботи; робота містить несуттєві неточності;

13-10 балів – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу; робота містить суттєві неточності;

9-0 балів – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань; робота містить суттєві помилки; студент демонструє несамостійність у виконанні завдань.

7.3 Шкала відповідності:

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
<i>І частина спецкурсу «Методологія сучасних історико-філософських та логічних досліджень»</i>				
1	Тема 1. Загальна характеристика навчального курсу, структура, вимоги, аналіз рекомендованої література. Стратегії здійснення логічного аналізу природної мови. Загальна порівняльна характеристика логічних і граматичних сполучників.	2		2
2	Тема 2. Огляд процедур розв'язуваності (I). Скорочені таблиці істинності (метод контрприкладу). Метод дерев істинності (у пропозиційній і кванторній логіках).	2	2	2
3.	Тема 3. Огляд процедур розв'язуваності (II). Метод Квайна. Метод зведення до нормальних форм.	2	2	2
4	Тема 4. Матеріальна імплікація \supset і умовні <i>якщо...</i> , <i>то...</i> -висловлювання природної мови	2		2
5	Тема 5. Проміжна контрольна робота	2		
6	Тема 6. Результати ПКР. Логічний сполучник & та граматичний сполучник <i>і</i> (логічна кон'юнкція і способи її вираження у природній мові).	2		2
7	Тема 7. Логічний сполучник \vee та граматичний сполучник <i>або</i> (логічна диз'юнкція і способи її вираження у природній мові).	2		2
8	Тема 8. Логічний сполучник \sim та граматичний сполучник <i>невірно, що</i> (логічне заперечення і способи його вираження у природній мові).	2		2

9	Тема 9. Актуальні питання (поняття, розрізнення, проблеми, напрями досліджень, школи та персоналії) в сучасному логічному аналізі природної мови (презентації студентами доповідей за самостійно обраними джерелами)		8	16
10	Тема 10. Залікова письмова контрольна робота		2	
	ВСЬОГО	16	14	30
II частина спецкурсу «Методологія сучасних історико-філософських та логічних досліджень»				
1	Тема 1. Загальна характеристика начального курсу: підстави, цілі, засоби. Ознайомлення зі структурою курсу, предметною цариною, працями основних представників, загальною джерельною підставою.	2	2	2
2	Тема 2. Концепція «Історії філософії» Г.В.Ф. Гегеля.	2		2
3	Тема 3. Парадигмальні виміри історико-філософської концепції Г.В.Ф. Гегеля у XIX – XXI століттях		4	4
4	Тема 4. «Наука логіки» Г.В.Ф. Гегеля – термінологічна рефлексія та україномовна термінографія спадку гегелівської філософії.	2		4
5	Тема 5. «Аналітична філософія історії» А.С. Данто і руйнування історизму історії філософії.	2	2	4
6	Тема 6. Аналітична критика історизму К. Поппером – «Відкрите суспільство та його вороги».	2	2	2
7	Тема 7. Узагальнена критика історизму засобами аналітичної філософії і логіки.			4
8	Тема 8. Ж.-Л. Марйон і 4-и правила історико-філософського дослідження.		2	2
9	Тема 9. До витоків – есеїстичне письменство Д.Г'юма як зразок експериментального філософського дослідження у царині історії філософії.	2	2	4
10	Тема 10. Залікова письмова контрольна робота	2	2	2
	ВСЬОГО	14	16	30
	ВСЬОГО	30	30	60

Загальний обсяг **120 год.**, в тому числі:

Лекцій – **30 год.**

Семінари – **30 год.**

Самостійна робота - **60 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

(I частина спецкурсу «Методологія сучасних історико-філософських та логічних досліджень»)

Основна: (Базова)

1. Алексюк І.А. Логічний аналіз природної мови: Навчальний посібник. – К., 2010 (ел.вид.). – 283 с.
2. Алексюк І.А. Логіка: Вступний курс. – К.: ВПЦ «Київський університет, 2017. – 366 с.
3. Lepore E., Cummings S. Meaning and Argument. An Introduction to Logic through Language (2d ed.). – Blackwell, 2009.

4. Sainsbury M. Logical Forms. An Introduction to Philosophical Logic (2d ed.). – Blackwell Publishers, 2001.

Додаткова:

1. Allwood J., Andersson L.-G., Dahl O. Logic in Linguistics. – Cambridge: CUP, 1997.
2. Bach K. Language, Logic, and Form // A Companion to Philosophical Logic / Ed. by D.Jacquette. – Blackwell Publishing, 2006 (2002). – pp.51-72.
3. Peregrin J. Linguistics and Philosophy // Philosophy of Linguistics / Ed. by R.Kempson, T.Fernando, N.Asher. – Elsevier, 2012. – pp.1-31.
4. Peregrin J. Philosophy of Logical Systems. – New York, London: Routledge, 2020. (Preface (VII – VIII); 1. The transmutation of logic (1-10); 2. Correctness of Arguments (11-21); 3. Languages of Logic (22-34); 4. Basic sentential operators (35-45); 16. Through the looking glass (170-182); 17. Conclusion: philosophical problems of logical systems (183-184)).
5. Peregrin J., Svoboda V. Reflective Equilibrium and the Principles of Logical Analysis: Understanding Laws of Logic. – New York, London: Routledge, 2017. (Introduction (1-8); 1. What is logic about (9-16); 2. Some platitudes (?) about argumentation and arguments (17-35); 4. Logical analysis (52-62); 9. Incorrectness (123-136)).
6. Bencivenga E. Theories of the Logos. – Springer, 2017.
7. Iacona A. Logical Form: Between Logic and Natural Language. – Springer, 2018. (1. The Early History of Logical Form (1-10); 2. The Ideal of Logical Perfection (11-26); 3. Formal Languages and Natural Languages (27-38)).
8. Borg E., Lepore E. Symbolic Logic and Natural Language // A Companion to Philosophical Logic / Ed. by D.Jacquette. – Blackwell Publishing, 2006 (2002). – pp. 86-101.
9. Posner R. Semantics and Pragmatics of Sentence Connectives in Natural Language // Semantics. A Reader / Ed. by S.Davis and B.S.Gillon. – Oxford: Oxford University Press, 2004 (розділ IV.31) – pp.636-658.
10. Introduction to Formal Philosophy // Eds. S.O.Hansson, V.F.Hendrics, E.M.Kjeldahl. – Springer, 2018 [серія «Springer Undergraduate Tests in Philosophy»] (статті: Hansson S.O. Formalization (3-59) (рубрика «The scope and methods of formal philosophy»); Novaes C.D. Formal Methods and History of Philosophy (81-92) (рубрика «Reasoning and inference»); Stokhof M. Can natural language be captured in a formal system? (273-288) (рубрика «Metaphysics and philosophy of language»).
11. The Routledge Companion to Philosophy of Language / Ed. by G.Russell, D.G.Fara – Routledge, 2012.(§7.1. Ancient Philosophy of Language (pp.811-826); §7.2. Medieval Philosophy of Language (pp.827-840); §7.3. Modern Philosophy of Language (pp.841-850); §7.4. Frege, Russell and Wittgenstein (pp.852-859))
12. Імплікація // Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. Пер. з фр. – Том другий. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2011. - с. 153-159.

Інтернет ресурси:

1. Stanford Encyclopedia of Philosophy <http://www.seop.leeds.ac.uk/archives/sum2005/entries> (статті «Логіка і мова», «Логічний аналіз мови», «Логічні сполучники» (загалом і окремі логічні сполучники).

(II частина спецкурсу «Методологія сучасних історико-філософських та логічних досліджень»)

Основна: (Базова):

1. Антологія сучасної аналітичної філософії, або жук залишає коробку (2014) Грабовський І., Луц У. За ред. Синиця А.С. - Львів : Літопис - 374 с.
2. Арон Реймон (2005) Вступ до філософії історії. Есе про межі історичної об'єктивності. Пер. з французька Йосипенко Оксана, Йосипенко Сергій - Київ : Український центр духовної культури - 680 с.
3. Гегель Г. В. Ф. Феноменологія духу. — К.: Видавництво С. Павличко “Основи”, 2004.

4. Гегель Георг Вільгельм Фридрих (2004) Феноменологія духу Пер. з німецька Тарашук Петро - Київ : Основи - 552 с.
5. Danto, Arthur C. Analytical philosophy of history // https://archive.org/details/analyticalphilos0000unse_11q1/page/n339/mode/2up
6. Поппер Карл (1994) Відкрите суспільство та його вороги. Т.1. Пер. з англійська Коваленко О. - Київ : Основи - 444 с.
7. Поппер Карл (1994) Відкрите суспільство та його вороги. Т.2. Пер. з англійська Коваленко О. - Київ : Основи - 495 с.
8. Поппер Карл (1994) Злиденність історизму. Пер. з англ. В.Лісовий - Київ : Абрис. 192 с.
9. Поппер, Карл. Відкрите суспільство та його вороги: В 2 т. – К.: Основи, 1994.

Додаткова:

1. Рассел Б. (1995). Історія західної філософії. Київ.
2. Рьод Вольфганг. (2009) Шлях філософії: з XVII по XIX століття. – Київ: Дух і літера. 388.
3. Себайн Джорж Г., Торсон Томас Л. (1997). Історія політичної думки. – Київ.
4. Скратон Р. (1998). Коротка історія новітньої філософії: Від Декарта до Вітгенштайна. Київ, Основи.
5. Ярошевець, В. (Ред.). (2010). Історія філософії: Підручник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет».
6. Ярошевець, В. (Ред.). (2012). Історія філософії. Словник. Київ: Знання України.
7. Г'юм Девід. Трактат про людську природу: Спроба запровадження експериментального методу міркувань про об'єкти моралі / За ред. та з передм. Е.К. Мосснера; З англ. пер. П. Насада. – К.: Вид. дім «Всесвіт», 2003. – 552 с.
8. Coplston Fr. A history of philosophy.: Vol.5. – New York., 1994.
9. Джон Локк. Розвідка про людське розуміння. У 4-х книгах. – «Акта», 2002.
10. Джон Лок. Два трактати про врядування. – Київ, «Основи», 2001.
11. Слотердаjk Петер Критика цинічного розуму (переклад з німецької Андрія Богачова). – Київ, ВК ТОВ «Тандем», 2002. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0B7daE0sePi-kbmkta0500ExpNzg/view>
12. The Theory of Vision, or Visual Language, shewing the immediate presence and providence of a Deity, vindicated and explained. – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books/about/The_Theory_of_Vision_Or_Visual_Language.html?id=MSdcAAAQAAJ&redir_esc=y

Інтернет ресурси:

1. Словник застосування (англійська мова): написання, транскрипція, значення, походження, тезаурус, голосове відтворення.
2. <http://www.merriam-webster.com/>
3. <http://www.merriam-webster.com/thesaurus>
4. https://en.wiktionary.org/wiki/Wiktionary:Main_Page
5. https://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page
6. Encyclopedia Britannica <https://www.britannica.com/>
5. Stanford Encyclopedia of Philosophy <http://plato.stanford.edu/>
6. The Internet Encyclopedia of Philosophy <http://www.iep.utm.edu/>
7. Paideia Project Online <http://www.bu.edu/wcp/PaidArch.html>
8. Project Gutenberg <http://www.gutenberg.org/>; <http://www.etymonline.com/index.php>